SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 36. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 24, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 24-го ЛЮТОГО 1990 Ч. 36. РІК XCVII

В НІМЕЧЧИНІ ЗНАЙШОВСЯ НОВИЙ СВІДОК В ОБОРОНІ І. ДЕМ'ЯНЮКА

Джерзі Сити, Н.Дж. — Як повідомляє агентство Ассошіейтед Пресс з Єрусалиму, Верховний суд Ізраїля погодився на переслухання у Західній Німеччині Йозефіни Долля, зізнання якої можуть допомогти обороні Івана Дем'янюка: Йорам Шефтель, адвокат І. Дем'янюка, вважає, що нові інформації, які він надіється отримати від свідка у Німеччині можуть змусити Верховний суд ще раз переглянути алібі його клієнта, коли розпічнеться розправа-відклик від присуду смерти І. Дем'янюка 14-го травня.

Свідок Долля, яка має 70 років, жила в часі війни в Штеттині, що розташований біля табору воєннополонених у Гойбергу, в якому Дем'янюк, як каже, був у 1944 році. Він обороняється цілий час тим, що ніколи не був у Треблінці, де він, як йому закидають, мав причинитися до вбивства 850,000 жидів. Навіть якщо перебування Дем'янюка в Гойбергу припадає вже після того часу, як він мав би бути в Треблінці (1942-43), то ствердження новим свідком що він був у таборі воєннополонених може підтвердити лише те, що оскаржений говорить правду і що він є жертвою фальшивої ідентифікації.

На тій підставі адвокат Й. Шефтель, надіється, що може бути змінений цілий присуд.

Речниця Верховного суду Шмарягу Коген підтвердила пресі інформації Шефтеля про нового свідка і в середу, 21-го лютого, сказала, що суд згодився просити відповідні чинники в Західній Німеччині прийняти зізнання Й. Долля. Ця згода наступила після того, як Й. Долля відмовилася їхати до Ізраїля, щоб там зізнавати.

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ НЕ ХОЧЕ СЛУЖИТИ В СОВЄТСЬКІЙ АРМІЇ

Київ (УЦІС). — Під гаслом „Не хочемо бути окупантами!", в неділю, 4-го лютого, відбувся тут, в столиці України багатотисячний мітинг, що його організувала Спілка Незалежної Української Молоді.

Через перешкоди влади мітинг не відбувся на запляноваому місці, тобто біля будинку Верховної Ради. Тисячі людей, які зібралися там, тримаючи десятки національних прапорів та гасел, рушили на центральну площу Києва — площу Жовтневої революції, де власне й відбувся тригодинний мітинг. Учасники мітингу тримали плякати з написами: „Хочемом захищати Україну, а не імперію!", „Не вбивай!", „Совєтська імперія — окупаційна армія!" та багато інших.

У своїх виступах кияни і гості столиці засудили ідеологію й практику совєтської імперії, закликали народ України будувати незалежну державу, яка матиме свою власну армію. Присутні протестували проти совєтської військової інтервенції в Азербайджані, а також проти проведення військової служби жителів України поза межами республіки.

На мітингу виступали представники СНУМ, УГС, інших неформальних організацій, а також батьки, діти яких відбувають свою військову службу на Закавказзі. В мітингу брало участь не менше 20,000 осіб.

Мітинг прийняв резолюцію, в якій вимагається: 1. Заборонити мілітаризацію у шкільному вихованню; 2. Ліквідувати військові та марксистсько-ленінські катедри в вищих учбових закладах України; 3. Відкликати всіх військовослужбовців — жителів України з інших регіонів імперії, зокрема з Азербайджану та Вірменії, а з території України — військовослужбовців, котрі не є громадянами України; 4. Визнати основною функцією військових формувань на території України — захист її теренів.

Після закінчення мітингу його учасники вирушили до пам'ятника Шевченка, де виконали „Ще не вмерла Україна" та „Червону калину". Не зважаючи на те, що акція мала несанкціонований характер, міліція у події не втручалася.

НАМАГАЮТЬСЯ СТВОРИТИ УКРАЇНСЬКИЙ ОЛІМПІЙСЬКИЙ КОМІТЕТ

Київ (ПС УГС, Лариса Лохвицька). — В суботу, 10-го лютого, тут виникла Ініціятивна група створення Українського Олімпійсько Комітету, до якої увійшли майстри спорту Валерій Шутій, Анатолій Чух і Віктор Тимощук.

В. Шутій розповідає, що ідея створення УОК виникла тому, що існуючий Спорткомітет Української ССР перебуває в цілковитій залежності від московських начальників. Навіть виряд для спортовців і спортінвентар без відповідного хабара керівникам московських відомств придбати неможливо. Але найголовніше це те, що совєтських спортовців представляють перед усім світом як „російських". Це ображає національну гідність багатьох спортовців, в тому числі й українських.

А. Чухові і В. Шутію по 27 років, обидва тренери-бабслеісти. В. Тимощукові — 28 років. Він серед іншого займався карате, а тепер відроджує українську національну боротьбу „гопак". Всі три належать до НРУП, а В. Шутій ще й до УГС.

„Для нас відродження України — це, водночас, відродження національного спорту і не лише професійного. Молодь нас розуміє і підтримує, а молодь — це майбутнє України", — сказав В. Шутій.

Спортовці України також підтримують цю ідею, але практично не допомагають, бо бояться втратити працю, як її уже втратив В. Шутій, котрого звільнили під приводом того, що він підняв блакитно-жовтий прапор під час спортових змагань у прибалтійському містечку Сігулда.

УОК, на думку ініціяторів, буде діяти не лише для розвитку професійного спорту, а й сприятиме розвиткові масового спорту задля оздоровлення населення і будуватиме свою діяльність на інтернаціональних засадах.

„Ми — за розвиток спортових традицій усіх національностей, що проживають в Україні. Ми — за участь українців діяспори у спортовому житті республіки. Ми — за демократизацію структури спортових організацій — спортовці повинні обирати тренерів і керівні органи. Є необхідність і в створенні профспілки спортовців, щоб по закінченні своєї спортової кар'єри людина мала ґарантоване соціяльне забезпечення, а не займалася рекетом. Реалізувати наші ідеї ми зможемо лише за допомогою засобів масової інформації. Водночас будемо збирати підписи серед населення, проводити пікетування біля будинку Спорткомітету УССР, організовувати незалежну спортову пресу.

Сподіваємось, що наші змагання за незалежність українського спорту стануть ще одним кроком вперед у справі відродження незалежної соборної української держави", — закінчив В. Шутій.

СТУДЕНТИ ПОЧАЛИ АКЦІЮ ПРОТЕСТУ

Київ (УПА). — У вівторок, 20-го лютого, за ініціятивою Української Студентської Спілки почалася акція української студентської єдности.

УСС ще 20-го грудня минулого року на зустрічі з першим заступником міністрів вищої освіти України поставила наступні вимоги:

- ґарантовані стипендії всім студентам України на рівні прожиткового мінімуму;
- стовідсоткове забезпечення студентів гуртожитками;
- ліквідація обов'язковости викладання марксизму-ленінізму;
- ліквідація державних іспитів з марксистсько-ленінських дисциплін;
- добровільність навчання на військових та медичних катедрах;
- прийняття демократичних статутів вузів;
- прямих виборів всіх осіб, включаючи ректорів і деканів;
- рівноправна участь у виборах студентів і викладачів;
- припинення політичних репресій проти студентів;
- відведення кілька годин на українській телевізії для представників незалежних організацій.

З огляду на те, що вищенаведені вимоги не були виконані, 20-го лютого студенти приступили до акції протесту. Крім згаданих висунуто також пакет вимог скерованих до ВР УССР:

- скасувати 6-ту статтю конституції УССР і у зв'язку з цим реорганізувати партійні організації за територіяльним принципом, тобто ліквідація парткомів у вузах;
- прийняти рішення про суверенітет України;
- передати функції комітетів Комсомолу вузів асоціяціям молодечих організацій.

В акції протесту зголосилися взяти участь студенти львівських вузів, Індустріяльного Інституту Дніпродзержинського, восьми вузів Дніпропетровського, студенти в Чернівцях, Одеси та Рівного в залежності від того, які рішення приймуть робітничі страйкоми Донецького, студенти цього міста пообіцяли приєднатися до акції 23-го або 24-го лютого.

(Закінчення на стор. 4)

В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОМУ НЕСПОКІЙНО

Київ. — Київська газета „Молодь України", орган Центрльного Комітету ЛКСМ (комсомолу), помістила у числі з 10-го лютого коротку інформацію про неспокої в Івано-Франківському, місті й області. Збори керівників комуністичних організацій, які відбувалися там 6-го і 7-го лютого, розглядали питання про становище в обласних партійних і комсомольських організаціях, справи виборів народних депутатів та інші турботливі для комуністів проблеми.

При тій нагоді кореспондент газети Ганна Матешко пише, що „зборам передували бурхливі події, які відбувалися в Івано-Франківському. Гостра нестача продуктів, застій у вирішенні соціяльних проблем тощо змусили громадськість вийти на вулиці міста. Були пікетовані обласний та міський комітети партії. В результаті перший секретар Івано-Франківського обкому партії І.Г. Посторонко змушений був зрезиґнувати Усвідомлюючи всю складність і незвичність ситуації, збори молодих комуністів, створили тимчасову партгрупу, обрали організаційне бюро сприяння перебудові області, прийняли звернення до всіх партійних комітетів області, бо тільки рішучі зміни у кадровій політиці можуть повернути партії авторитет", — пише згадана кореспондентка, яка є рівночасно завідуючою відділом листів Івано-Франківської обласної газети „Комсомольський Прапор".

Згідно з опінією неформальних організацій області, ніхто і нічого вже не може привернути престижу для комуністів і їхніх організацій. Населення Івано-Франківського й області домагається резиґнації усіх партійних керівників і надання права народові самому обрати керівників на підставі їх кваліфікацій. Навіть у зверненні „молодих комуністів" говориться, що „тепер не час обирати партійного лідера области".

Вони пропонують передати всю „повноту влади Радам народних депутатів, скасувати 6-ту статтю конституції СССР та УССР і ухвалити закон про партії, відмовитись від демократичного централізму, замінивши його на загально-демократичні принципи, підпорядкувати пресу організаціям, а не партійним комітетам, заставити партійних керівників відмовитися від будь-яких привілеїв, змінити функції та радикально скоротити партійний апарат", — пишуть у своєму зверненні молоді, які не бачать жодних перспектив для продовження існування дотеперішньої, контрольованої компартією системи не тільки в області, але також у республіці.

Керівник клітини СНУМ відмовився служити в совєтській армії

Лондон (УПА). — Керівник Спілки Незалежної Української Молоді (СНУМ) в місті Рівне в Україні, Сергій Шкуратюк, категорично відмовився від служби в совєтській армії. Він отримав покликання від Воєнкомату 6-го лютого і цілковито зігнорував виклик, кажучи, що відмовляється служити в армії з політичних причин. У заяві, яку він у писаній формі переслав до місцевої преси, говориться про потребу формування української національної армії.

Два дні пізніше С. Шкуратюка покликали до керівника військової поборової комісії. У присутності кількох старшин совєтської армії голова комісії намагався переконати Шкуратюка, щоб він відкликав свою заяву і з'явився на поборову комісію якнайскорше. Коли Шкуратюк відмовився, йому було сказано, що справу його відмови передадуть до військової прокуратури для полагодження.

Це мабуть не перший випадок відмови від служби в совєтській армії. Масовий спротив, а навіть дезертирство з армії, поширились під час висилки військових частин до Азербайджану для придушення місцевих заворушень.

НЕФОРМАЛИ ВІДБУЛИ РОЗМОВУ З ПРЕДСТАВНИКАМИ КҐБ

Київ. — В четвер, 22-го лютого, київське радіо повідомило, що з ініціятиви КҐБ в столиці України відбулася зустріч представників КҐБ з представниками неформальних об'єднань України.

В повідомленні сказано, що працівники КҐБ вирішили внести ясність, що таке ОУН та УПА, оскільки неформальні організації називають їх патріотичними і домагаються їхньої реґабілітації. Під час зустрічі каґебісти розповідали скільки українськими вояками було вбито комсомольців тощо. Проте і представники неформальних організацій навели чимало своїх арґументів, які були ще більш переконливі.

Представники неформальних об'єднань погодилися на цю зустріч тому, що вони хотіли з'ясувати джерела чуток про назріваючі погроми в Україні, оскільки в передвиборчі дні все настирливіше ширяться чутки, що, мовляв, націоналісти будуть різати громадян інших національностей. Ніхто не знає, звідки йде ця провокація, однак слово „погроми" весь час поєднується зі словами „націоналісти", „неформали", „екстремісти", якими офіційна преса називає демократичні рухи України, об'єднані в НРУП.

Прихильники активної перебудови вважають, що чутки про погроми розпускають реакційні кола, щоб створити умови для провокацій і надати змогу урядові запровадити поліційний стан і, таким чином, зірвати вибори. У зв'язку з цим, представники НРУП під час зустрічі з представниками КҐБ вимагали надати їм змогу виступити в українській телевізії і пояснити населенню України справжні причини ширення психічного терору. Однак їм не дозволили виступити ні в радіо, ні в телевізії.

В четвер, 22-го лютого, в приміщенні НРУП була скликана пресова конференція для закордонних журналістів. Народно-демократичні організації представляли: секретар НРУП Віктор Лінчевський, член ВК УГС Микола Горбаль, представник СНУМ Дмитро Корчинський, представник УНДЛ Аркадій Киреєв.

Вони розповіли про надзвичайно напружену передвиборчу ситуацію в Україні, про численні порушення закону про вибори, у зв'язку з чим три народні депутати СССР — голова української асоціяції „Зелений Світ" Юрій Щербак, голова ТУМ ім. Т. Шевченка Дмитро Павличко і письменник Володимир Яворівський — зняли свої прізвища зі списку кандидатів у виборах, які мають відбутися 4-го березня.

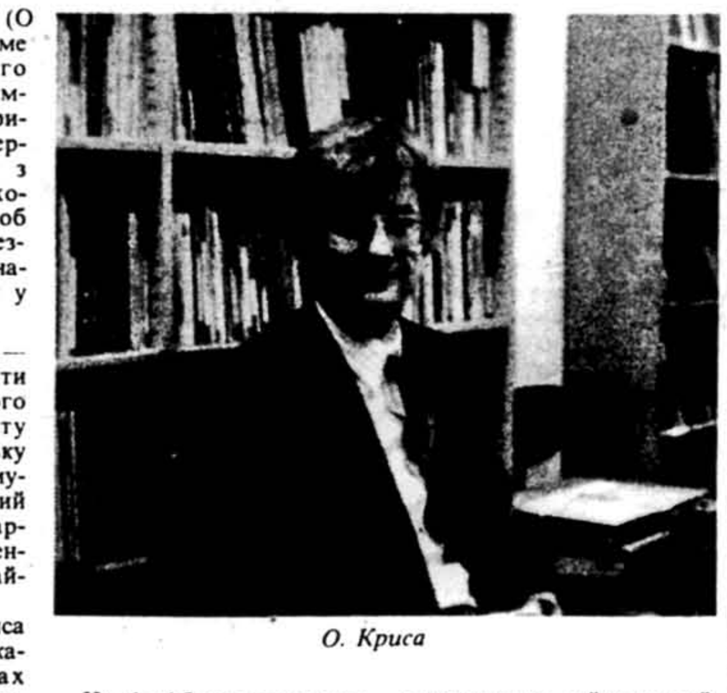
Агентство Юнайтед Пресс інтернешенел повідомило, що Міжреґіональна депутатська група закликала провести масові демонстрації в 200 містах Совєтського Союзу на підтримку демократичних виборів. Один з представників МДГ Станкевич заявив, що вони надіслали телеграми активістам 200 міст із закликом до мітинґів і отримали від них згоду. У мітинґах візьмуть участь народні депутати СССР Юрій Афанасьєв, Боріс Єльцин і Юрій Попов.

Агентство ТАСС у четвер поширило звернення ЦК КПСС до совєтських громадян, у якому сказано, що партійне керівництво закликає всіх дати рішучу відсіч „всім, хто штовхає народ до хаосу, провокує конфлікти і національну ворожнечу". Складається враження, що це звернення ЦК КПСС і є закликом до міжнаціональних конфліктів. Тим більше, що воно „з'явилося відразу після того, як в середу Верховна Рада СССР прийняла указ, який зобов'язує місцеві власті розганяти нелеґальні мітинґи.

В п'ятницю, 23-го лютого в СССР відзначався День совєтської армії, тому на цей день в Москві, Києві, Донецькому, Львові, Кишиневі, Мінську та в інших містах імперії планувалися антивоєнні демонстрації, що й викликало тривогу в урядовців.

Враховуючи велике зацікавлення реакціонерів у передвиборчі дні створити хаос в Україні, Спілка Незалежної Української Молоді вирішила не проводити мітинг протесту проти відбування військової служби українськими юнаками за межами республіки, який плянувався на 23-го лютого. Представнику НРУП заявили, що цим вони хочуть запобігти можливим провокаціям з боку зацікавлених реакційних кіл.

„ХОЧЕМО ПІДНЕСТИ ПРЕСТИЖ УІА"



О. Криса

Джерзі Сити, Н.Дж. (О Кузьмович). — Після знаменитої рецензії музичного критика „Ню Йорк Таймсу" про концерт Олега Криси в Карнеґі Голл, ми вперше знову зустрічаємося з нашим скрипалем, що заходить до нашої редакції, щоб поділитися цікавими і незвичайно корисними плянами музичної діяльности у найближчому часі.

„Знаєте", — каже він, — „треба доконче розширити і піднести престиж нашого Українського Інституту Америки, треба українську музику та українських музик ввести в американський світ і показати їхню вартість. А до того приміщення і можливості УІА найкраще надаються".

З цією ціллю О. Криса заініціював нову серію камерної музики в рамках „Музики в Інституті", перший концерт якої відбудеться в неділю, 4-го березня, о год. 8-ій вечора. Цей концерт, як довідуємося від О. Криси, що є музичним директором нової серії, має виімкових виконавців. Це в першу чергу Владімір Фельцман піяніст світової слави, який сьогодні є одним із найбільш популярних солістів в ЗСА, після свого незвичайно успішного деб'юту в Карнеґі Голл у 1987 році. Він лавреат двох міжнародних конкурсів, грає з найкращими оркестрами Америки і Европи. Недавно виступав на приватному концерті перед Президентом в Білому Домі.

На віолі буде грати в цьому концерті скрипаль Пол Нойбауер, який у віці 21 років став солістом Нюйоркської філгармонії, а тепер грає в камерних концертах Лінкольн Центру і вчить в музичній школі Манґеттену. Челістом буде Йосиф Файльґенсон, який навчався гри у славного музики Мстислава Ростроповіча та став лавреатом конкурсів ім. Чайковського в Москві та ім. Баха в Ляйпціґу.

Поруч із тими трьома визначними музиками в камерному концерті беруть, розуміється, участь О. Криса та його дружина піяністка Татіяна Чекіна. О. Криса пояснює нам також добір програми на цей незвичайний концерт. З радістю він стверджує, що перша точка це твір українського композитора Мирослава Скорика — речитатив та рондо на скрипку, чельо і фортепіяч. В цей спосіб чужинецька публіка буде мати змогу пізнати українського композитора. В дальшому у програмі є соната для скрипки та фортепіяну американського композитора Чарлза Айвса, соната на фортепіян Альфреда Шніттке написана в присвяті для В. Фельцмана, піяно-квартет Ґустава Малєра і ескізи на основі того квартету написані А.

(Закінчення на стор. 4)

ЗБОРИ „САМОПОМОЧІ"

Джерзі Сити, Н.Дж. — Тут в неділю, 25-го лютого, в залі Українського Народного Дому, 90-96 Фліт вул., відбудуться річні загальні збори Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч". Початок — о год. 3-ій по полудні.

У СВІТІ

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ відмовив дозволу чотирьом американським конґресменам на в'їзд до Литви на час виборів у цій совєтській республіці, які мають відбутися в кінці цього тижня. Група, під проводом конґресмена демократа Ричарда Дирбіна з Іллиной, була обрана Конґресом, щоби придивлятися місцевим виборам у суботу, 24-го лютого, після того, як отримано для цього запрошення від Саюдіс, незалежного литовського національного руху. Іншими членами цієї групи є конґресмен республіканець Кристофер Кокс з Каліфорнії, конґресмен республіканець Джан Міллер зі стейту Вашінґтон і конґресмен демократ Билл Сарпаліюс з Тексасу. Вони сподівалися отримати свої в'їздні візи в совєтському консуляті в Східньому Берліні, а звідти летіти прямо до Вільнюса, столиці Литви. Натомість отримали телеграму від совєтського уряду з відмовою дозволу бути свідками виборів. У Москві речник міністерства закордонних справ Вадим Парфільєв сказав, що конґресмени не були запрошені жодною офіційною визнаною групою та що їхня подорож не була координована та обговорювана дипломатичним шляхом і тому заборонена.

ОФІЦІЙНЕ ПРЕСОВЕ агентство ТАСС подало вістки, що совєтський парлямент запропонував вжити куди гостріших заходів проти незаконних демонстрацій, які заплановано на наступну неділю. Крім цього також запропоновано більшу контролю над дозволеними зібраннями. Верховна Рада прийняла резолюцію, в якій заохочується причетні власті вжити окремих заходів, щоби втримувати демонстрантів у належному порядку. Для пояснення подається, що уряд побоюється, щоби екстремісти та кримінальні елементи не використовували демонстрацій для своїх незаконних дій.

УРЯД ІЗРАЇЛЯ СКРИТИКУВАВ звіт Державного департаменту ЗСА, в якому зроблено закиди військовим чинникам Ізраїля у переступлені законів про людські права супроти арабського населення. Ізраїль заявив, що у цьому звіті Державний департамент не подає ясно причини, які провокують їхніх вояків на гостру реакцію, а цими причинами є палестинська жорстока поведінка. „Все, що ми робимо витворюється в наслідок нестямної поведінки палестинців", — заявив Моше Равів, заступник головного директора міністерства закордонних справ на пресовій конференції в Єрусалимі, скликаній на те, щоби дати відсіч закидам поміщеним у річному звіті Державного департаменту ЗСА в справі людських прав. Натомість головний військовий прокуратор Ізраїля ген. Амнон Штрашнов сказав, що в звіті американців „представлено факти, більшість з яких я приймаю як правильні".

Р. Реґен заперечує свою участь в Іранґейті

Вашінґтон. — Судля Гаролд Ґрін дав можливість журналістам проглянути відеозапис зізнань колишнього президента Роналда Реґена, які він дав у п'ятницю, 16-го і суботу, 17-го лютого. Восьмигодинний запис не розказав журналістам нічого нового. Як і досі, Р. Рейґен категорично заперечує, що знав про секретну доставу зброї антисандіністам в той час, коли Конґрес заборонив таку доставу.

„Я і поняття не мав, що хтось (з чиновників Білого Дому) озброює 'контрас' в Нікараґуа, — заявив Реґен, відповідаючи на запитання прокуратора Дона Вебба. Я не раз повторював кожному, що ми повинні дотримуватися закону, який забороняє доставу зброї антисандіністам", підкреслив колишній президент.

Р. Реґен давав зізнання у зв'язку з майбутнім процесом колишнього контр-адмірала Джана Пойндекстера, який від грудня 1985 до листопада 1986 року був його дорадником у справах крайової безпеки. Пойндекстера обвинувачують в порушенні закону, тобто в тому, що він керував таємним озброєнням антикомуністичних партизанів у Нікараґуа.

В АМЕРИЦІ

ЯПОНСЬКА ВЛАДА, занепокоєна наростаючим напруженням, яке викликане великими японськими інвестиціями в ЗСА, зробила офіційне проголошення, пропонуючи своїм компаніям великі податкові знижки, якщо вони даватимуть гроші на харитативні цілі в Америці. Минулої п'ятниці понад 300 екзекутивних директорів зустрілися з міністром закордонних справ Японії для обговорення цієї пропозиції японської влади. Понад 5,000 копій спеціяльних інструкцій з порадами, для японських компаній, розташованих на території Америки, було розіслано по країні. Японія не має розвинених традицій доброчинности і добровільних акцій, як Америка, і тому вони реаґували на пропозицію влади, називаючи її „незвичайною, яка не має глузду". У книжечці з інструкціями вказано, що харитативна діяльність, особливо датки на лікарні, школи та культурні цілі, створює враження про японців, як порядних громадян в американському суспільстві. Таким чином японці, які будують підприємства в ЗСА, включаться в суспільне життя цієї країни та отримають заслужені кредити.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year $40.00 6 months $22.00 3 months $12.00
UNA members 1 year $15.00 Change of address $1.00 Make check or money-order payable to: Svoboda

Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Вацлав Гавел у Білому Домі

Колишній чеський драматург Вацлав Гавел, колишній політичний в'язень, став наприкінці минулого року президентом визволеної від комунізму Чехо-Словаччини. В минулий понеділок прибув він з офіційними відвідинами до Вашінґтону й наступного дня, 20-го лютого 1990 року президент Джордж Буш розмовляв з ним дві і півгодини. Ці відвідини породжують різні рефлексії. Про Богемію є мова в історії римської імперії. Університет ім. Карла у Празі, у честь засновника Карла XIV, належить до найстарших високих шкіл в Европі, заснований у 1347 році. Коли Габсбурґи розбудували свою наддунайську монархію і включили до неї Чехію, Моравію і Словаччину, чехи ніколи не голосували в австрійському парляменті за державний бюджет, належали завжди до опозиції і були ноторійними русофілами. Під час Першої світової війни були випадки, що чеські полки на східньому воєнному фронті з музикою переходили до росіян. Там же в Росії зформувався чеський леґіон — проти Австро-Угорщини. Чеська політична еміґрація на чолі з професором Томою Масариком здобула собі повагу в американських керівних колах і президент Вудро Вільсон признав у своїх історичних „14-ох пунктах" право державного самовизначення тільки чехам і полякам. Тома Масарик, як перший президент, виявив надзвичайну прихильність до українців. Завдяки йому постав у Подєбрадах Український Сільсько-господарський Інститут та у Празі Український Вільний Університет, до заснування якого ініціятива вийшла від Товариства українських студентів „Січ" у Відні. Коли Совєтський Союз брутально повівся з наступником Масарика Едвардом Бенешом та сином Томи Масарика Яном — русофільство чехів зазнало гіркого розчарування. Воно безслідно зникло, коли в 1968 році Леонід Брежнєв проголосив доктрину, за якою СССР мав „право рятувати загрожений комунізм" і совєтські війська з частинами інших сателітів окупували ЧСР. Тоді генсека чеської Компартії Александра Дубчека прогнали і в дорозі ласки дали йому працю підрядного службовика на пошті у Братиславі зі забороною виїзду з міста. Тепер Александер Дубчек є прем'єром Чехо-Словаччини, а переслідуваний комуністами Вацлав Гавел став першим президентом колишньої комуністичної сателітської країни в Европі, якого з почестями вітали у Білому Домі.

Президент Буш заявив на окремій церемонії, що ЗСА признають Чехо-Словаччині статус найбільш упривілейованої країни та обіцяв, що поручить Світовому Банкові включити ЧСР у орбіту своїх операцій. Вацлав Гавел дякував англійською мовою та висловив радість, що дожив до такої хвилини.

Коли державний секретар Джеймс Бейкер вернувся з свого недавнього дводенного перебування у Москві — в американській пресі появилися критичні голоси на тему актуальної політики Буша-Бейкера супроти СССР. Конкретно закинено Бейкерові, що він не розмовляв у Москві з ніким із опозиції ані з ніким із немосковських лідерів. Це правда, що політика членських країн НАТО з Америкою у проводі сприяє Ґорбачову в двох причин: 1) що з Ґорбачовим найлегше договорюватися у справах війська і 2) що Захід панічно боїться „дестабілізації" відносин в Евразії. Але і Буш та інші лідери бльоку НАТО раділи процесом завмирання комунізму і пильно стежать за розвитком подій в СССР.

Прийняття у Білому Домі польського лідера Леха Валенси і тепер В. Гавеля — це були політичні маніфестатії вдоволення, що збанкрутував комунізм і на його місце приходить демократія. Лідери Польщі, Мадярщини і Чехо-Словаччини визбулися на 100 відс. залежности від Москви; всупереч різкому становищу Москви вони солідарні з становищем Буша і Марґарет Тачер, що з'єднана Німеччина має належати до НАТО.

Вацлав Гавел — драматург і цей факт пригадує, що й наш видатний драматург Володимир Винниченко був автором Першого Універсалу, першим прем'єром УНРеспубліки і першим головою Директорії. На жаль, як державний муж-політик не склав іспиту, але залишився одним із найвидатніших творців новітньої нашої літератури. І тепер в Україні інтелектуали взяли в свої руки ініціятиву у визвольному русі. На установчому З'їзді УНРуху у Києві 8-10 вересня минулого року на всіх 1,109 делеґатів було 800 осіб з високою освітою. Провід є в руках інтеліґентів, у великому числі колишніх політичних в'язнів і дисидентів, і ми маємо їм довіряти.

Так само подібно як і чимало европейських країн, що перебули та перейшли зміни „демократичних" мирних революцій", Республіка Південної Африки в скороченні: ПАР (переходить теж процес неочікуваного „біло-чорного зламу". Ще донедавна, здавалося, що обидві різко неузгіднені сторони „Білого апартеїду" (безкомпромісового розподілу окремих рас) і чорного Африканського національного Конгресу не зустрінуться ніколи, щоб намагатися підшукати якесь „модус вівенді", тобто розв'язку такої політичної форми, яка вийшла б обидвом сторонам на користь.

Поруч історичного минулого, ПАР має ще додаткові проблеми, яких годі зустрінути будь-де в інших країнах. Річ у тому, що в ПАР окремі племінні раси, виступають і проявляються у „загальній державній суміші", а не так відокремлено, як це є з Квебеком у Канаді, Азербайджані, Вірменії або в Югославії. Для прикладу, в Югославії, згідно з дотогочасною конституцією, існує право на вживання шість окремих мов, або в Індії, де офіційно вживається і признається право аж 15-ти мовам.

У всіх вищезгаданих державах, окремі народи, хоч вони і приналежні та включені в різноправну „державну цілість", але водночас, кожна така провінція є неначебто членом і „мультикультурною групою" із признаною і наявною окремішністю.

Ярослав Курдидик

ПЕРША ЧОРНО-БІЛА ЗЛАГОДА В ПІВДЕННІЙ АФРИЦІ

Воно видається неочікуване, але уряд ПАР вимагає, щоб окремі племена, заявили та визначили себе до чіткої племінности. Логічно, що таке визначення дає право у відповідній і ясній формі належати теж і „білій племінній расі" для її окремого політичного існування. А на основі майбутньої конституції ПАР, такі ж самі права отримають ще дев'ять інших, признаних офіційно, як наявно відокремлених племен.

Кожному, кому вдалося перебувати дещо довше в ПАР, доведеться ствердити, що ця країна, це своєрідний конґломерат, що складається із двох націй: — Першою буде „біла нація", яку слід зарахувати до однієї із передових націй у світі — як теж і „друга нація", що своєю відсталістю відводить й ставить себе, на одне із останніх місць у Третьому світі.

На основі спостережень та наявности, можна прийти до власних та остаточних висновків, що під сучасний мент слід взяти до уваги саме найваґоміше: якими культурними та економічними потенційностями розпоряджає біле і чорне населення?... Очевидно, що апріорі, чорне населення зі своїми 24 мільйонами,майоризує 6 міл. білих.

Однак із цим розподілом рас, вилонюється, чи не саме найваґоміше питання: для прикладу, якщо ж і повстане нова конституція, то чи в ній буде вияснена повноправність, як у майбутньому повинні бути вибрані політичні провідники: Ось хоч би для проглядности: чи слід буде вибрати Нелсона Манделю, який буде евентуальним лідером Африканського Національного Конґресу (в скороченні — АНК), чи може д-ра ф. М. Бутелезі, який очолює найкраще зорганізоване і політично вироблене плем'я зулю?

Треба взяти завжди під розгляд, що різниці інших більших і менших племен, за черґою: схоза, зулю, шанґаан, суту, східніх індійців, натальців, бушменів і готентотів. Племінні різниці між ними різко відмінні, а часто і непримиримо ворожі. І тому то, знаючи про цю їхню племінну нетолерантність, аж до наявного ворогування включно — важко прийняти за таку непорушну істину, що всі чорні, що їх збирається очолювати лідер АКН, Манделя, зорганізуються зразу і стоятимуть одноцілою і неподоланою міццю проти всіх білих.

Таке саме подібне порівняння можна висловити і про білих, що як відомо складаються : з бурів-голляндців, англійців, індійців та менших фракцій як: — жиди, греки, італійці та німці. А для неспірної проглядности — пригадаймо нашвидкоруч історію Африки: Майже від 300 років ведуться на цьому континенті внутрішні та зовнішні війни, а Великобританії довелося змобілізувати і включити всю імперську могутність, щоб після 100 років завести — хоч може і дуже ревеляційної вартости, політичний порядок і вельми непевну злагоду...

При тому слід не забувати, що ПАР має найсильнішу і наймодерніше озброєну армію на континенті Африки, а військові експерти наголошують, що ця армія, яка має вже сьогодні спроможність продукувати свою власну зброю, від найважчої до найлегшої, включно із літаками і гелікоптерами, може встоятися, навіть і без посторонньої допомоги — 15-25 років проти всіх, разом змобілізованих, армій чорних держав.

Єдине, що евентуально готове загрожувати ПАР — це консервативна Арія білих неонацистів. Вона закидає де Клеркові, що він допустився „зради" і скапітулював перед лівацько-пацифістичною білою меншістю, яка, мовляв, іде на руку наявно прокомуністичному АНК. Ця, доволі велика консервативна фракція погрожує, що коли діло прийшо б до остаточности, то Армія неонацистів відокремиться і готова створити свою окрему — Республіку бурів, без побоювання, що проти неї готові

(Закінчення на стор. 4)

. Вапняковий ґрунт та часті дощові зливи втримують постійний зелений шар ляндшафту острова. Виявилось, що зелену барву має теж яснозелений, прозорий дорогоцінний камінь смараґд. Саме ця свіжість зелені, що належить до сил природи, злучила два поняття водне та Ірляндії надано популярну назву: Смараґдовий острів... Легенький вітрець несе туманне повіря понад соковитий ріст трави, папороті та осоки, а багаті пасовиська, на яких пасеться худоба та інші тварини приносять Ірляндії найбільше економічне майно... Та час змінється і туристика та державні проєкти поруч інвестиції чужого капіталу творять нові варстати праці, які щораз яскравіше суперничать із фармами — хребтом народного господарства.

Одна сотна поверхні ЗСА це величина Ірляндії, де живе населення, що нараховує три з половиною мільйона душ. Серед нього можна завважити різницю у віросповіданні, що знайшло свій вислів у трикольоровому національному прапорі, який народився на початку XIX століття. І так: зелений колір — це римокатолики, помаранчевий — це протестанти з Ульстеру, а біла, що знайшлась між ними, означає єдність!

В аннали довгої ірляндської історії вписались товстими літерами теж злидні та боротьба за існування. Загальновідоме, що у 1840 роках не зародила картопля. Сотні тисяч іляндців вимерло а тим, що пережили,

Юрій Р. Рибак

НА СМАРАГДОВОМУ ОСТРОВІ

прийшлось еміґрувати до Канади та ЗСА. Наслідком цих демографічних надзвичайних змін нинішнє населення наполовину менше ніж перед великим картопляним голодом! Теж довга боротьба за самостійність не була без жертв. Остаточно у 1921 році Ірляндія здобула незалежність, а розбудова економіки знайшлась у власних руках ірляндців.

Нині для будови здорових підвалин під власну економіку, коли безробіття сягає 18 відс., Ірляндія потребує конечно притягнути чужий капітал. І треба признати, що до цього вона забралась із запалом і повною серйозністю, бо над тим працюють 540 працівників із річним бюджетом 250 мільйонів долярів. У висліді острів нараховує уже 900 чужинецьких капіталовкладників у чому одна третина — це електронічні фірми. Між іншим ірляндці стараються звернути особливу увагу на американські фірми і роблять все можливе, щоб вони почувались навіть краще ніж у себе вдома. І це не в слові, а таки на ділі!

Які ж привілеї мають американські фірми?... Ось для прикладу деякі з них, а саме корпоративний податок від зиску виносить не більше як тільки 10 відсотків. Уряд повністю покриває кошти вишколу працівника, звертає половину коштів у зв'язку з дослідами та розбудовою продукту. Існують теж далекосяжні полегші при закупі будинків та машин.

У порівнянні з іншими европейськими країнами, Ірляндія створила одні з найкращих умов для інвестиції капіталу у бизнес. Як і грошові ставки на годину ірляндського робітника не найнижчі в Західній Европі. Але тому, що продукцію плянують як високозавтоматизовану — годинна ставка за людську працю має другорядне значення. Із позитивного боку розв'язки проблеми праці можна завважить, що ірляндці мають між собою задовільну кількість технічно вишколених працівників.

Як же до цього прийшло?... Зовсім прямо, коли логіка вирішує. У 1970 роках Ірляндія, що має малі природні мінеральні багатства, а панує велике безробіття, почала впливати на студіюючу молодь, щоб вона замість т.зв. Liberal Arts зацікавилась технічними науками. Нині вже половина ґрадуантів середніх шкіл записується в університети, а з того ж половина посвячується техніці ти бизнесові.

Загально думають знавці, що однією з основних причин успіху Ірляндії у розвитку її економіки — це членство цієї країни як однієї з 12-ти держав в Европейській Спільноті. Відомо, що Европейська Спільнота у 1992 році зобов'язалась знести митні границі для свобідного, внутрішнього обміну економічних дібр, включно з услугами, працею та грішми. Щоб перед цією офіційною постановою не наражуватись на митні чи розрахункові оплати тяжко було рішатись американцям будувати заводи в окремих европейських країнах. Нині, коли позиція Европейської спільноти вияснилась, то було б рисковно не включатись в економіку даної країни ще передтим, коли економічна реформа ввійде у життя. Інакше справа включення американців може статись більш складна і тому раціональне плянування диктує, щоб якнайскорше запевнити свою спроможність продукції у границях Европейської спільноти.

Виглядає, що Ірляндія, яка досі відчувала напруження у своїй внутрішній економіці завдяки новим економічним обставинам зможе створити сильні підвалини для існування та розвитку свого народного господарства. Особливо тоді, коли ірляндське позитивне наставлення створило прихильну опінію серед народів світу... Нинішній бо час вимагає, щоб капітал та труд спільно працювали для взаємної користи учасників... А як реакцію на цю корисну для Ірляндії економічну співпрацю можна б навести слова популярної пісні: „Ірляндські очі всміхаються..."

Андрій Бук

ЕКОНОМІКА АМЕРИКИ В 1989 РОЦІ

Після семирічного, найбільш активного і найдовшого після закінчення Другої світової війни економічного росту за президентури Роналда Реґена, в якому то часі рекордово зросло затруднення: 119.5 міл. працюючих, 19 міл. нових місць праці, найменше від 15 років 5 відсотків безробітних, рекордове 30 трильйонів долярів збільшення доходів-майна та зменшення з 70 до 28 відс. податків, у 1989 році економіка захиталася, а під кінець року сильно сповільнилася. Валова продукція у четвертому квартали зросла на 0.5 відс., річно 2.9, найменше від 1986 року (м.р. 3.4 відс.), індекс економічних показників шість місяців спадав, в грудні підскочив на 0.8 відс. найбільше від квітня. Індекс індустрійної продукції зменшився до 141 відс., головно в мануфактурі, де затруднення протягом року спадало, а в грудні на 25,000, найбільше за останніх сім років, не зважаючи на це, що замовлення на тверді продукти зросли на 2.5 відс. — 1.35 біл. дол., головно військові (18 відс.) і транспорт-літаки (10 відс.). Індустрійна продукція у грудні зросла на 0.4 відс. (скінчився страйк 28,000 робітників „Боінґ" літаків),попередні три місяці не мінялася. Індекс продукційних цін зріс на 1.2 відс., річно 4.8, головно на енергію — оливу, газ (10 відс.), харчі (5.6 відс.), так, що інфляція зросла до 4.6 відс., найбільше від 1981 року (м.р. 4.4), що захитало біржу, бонди і доляр. Біржа, яка протягом року зросла на 24 відс., того дня впала на 71 пунктів.

Дрібна продаж у грудні зросла лише на 2 відс., через слабу передсвяточну продаж (3 відс., м.р. 8.3), громадяни через економічне сповільнення обережно видаткували, річно дрібна продаж зросла на 3.4 відс. — 7.7 трил. дол., головно через продаж авт (2.2 відс.), а вона становить 23 відс. роздрібленої продажі. Гуртова продаж зросла на 1.2 відсотка.

Замовлення на конструкційні роботи впали, одначе затруднення у фабриках, копальнях і обслузі в грудні збільшилися на 0.2 до 83.3 відс. продуктивности, найбільше від 23 років в обслузі (86.4 відс.), найменше у фабриках (83), границя 85 відс. є барометром економічної активности, не грозить інфляцією. Замовлення на машинові знаряддя у грудні зросли на 14 відс., головно домашні, але річно впали на 22 відс. — 2.8 біл. долярів.

Автова індустрія захиталася. Конструкція і продаж авт чотири місяці спадала, найбільше на 20 відс., впала продаж авт у грудні, не зважаючи на зменшені відсотки на позичках, продано 14.6 міл. авт (88 р. — 16). „Дженерал Моторс" продаж впала на 35 відс. зліквідовано дві станиці, звільнено 2,000 робітників, Крайслер на 11 відс., Форда продаж зросла на 0.4 відс. Конструкція авт впала до 10.9 міл, авт (м.р. — 11.5) в той час, як в Японії, найбільшого продуцента авт у світі зросла до 13 міл. авт і замовлення далі зростають.

Будова домів сильно зросла в жовтні (13 відс.), але останні два місяці впала на 4.7 відс., головно комерційних, за 1989 рік впала на 6.2 відс. збудовано 1.4 міл. домів у річному зіставленні, найменше від 1982 року. Впали також замовлення на будову домів (2 відс.), головно на півночі. Продаж домів, що в листопаді зросла на 8.6 відс., у грудні впала на 9.6 відс. найбільше за п'ять років і за 1989 рік впала на 4.6 відс., продано 3.6 міл. домів в річному зіставленні, найбільше на півдні, пересічна ціна 92.550 дол. У автовій і домашній індустрії грозить рецесією.

Безробіття останні чотири місяці без змін 5.3 відс. — 6,658.000 міл., безробітних, найбільше в Мишиґені (7.2 відс.), найменше в Каролайні (3.1), в Ню Йорку зросло, в Ню Джерзі впало з 5.3 до 3.6 відс., 119,590.000 міл. працюючих, 142.000 нових місць праці, головно обслуга і бизнес, в більшості жінок.

Ціни на пальну енерґію, головно олива, газ протягом року майже не мінялися, три місяці спадали, через збільшену продукцію ОПЕК-у 23.8 міл. бочілок денно. В листопаді і грудні сильно зросли, найбільше на сході (56 відс.), через низьку температуру, зменшену продукцію в ЗСА на 7 відс. — 500,000 бочілок денно і три аварії оливних кораблів компанії Ексон в Алясці, мехіканському заливі і біля Лонг Айленд, найбільше в Алясці, де втрачено 11 міл. бочілок оливи і чищення коштувало 2 біл. дол. Тому рекордово до 46 відс. зріс імпорт, найбільше в останній декаді і коштував 50 біл. долярів, 42 відс. торговельного дефіциту, та зросла на 2.6 відсотка консумпція. Зросли також ціни на пальну енерґію і в інших країнах світу, головно Европи через заворушення-демонстрації в Азербайджані, бо зменшили продукцію в Каспійському районі і зміна уряду, демонстрації і гостра зима в Румунії зменшили експорт до европейських держав. СССР, найбільший продуцент нафтових продуктів у світі 12 міл. бочілок денно (на другому місці ЗСА — 7.6, 13 держав ОПЕК-у 23.8, Китай — 2.8, Мехіко — 2.6 (з технологічних причин продукція від двох років спадає по 200,000 бочілок денно, експорт 4 міл. бочілок денно в тому 2 міл. до країн Східньої Европи також спадає, бо страйк копалень вугілля збільшив консумпцію в нутрі країни до 8.5 міл. бочілок денно. ОПЕК на наступному засіданні в березні напевно зревідує продукцію і ціни.

Продукційні ціни на споживчі товари зросли на 0.7 відс., головно олива, харчі і молоко, через зменшену продукцію. Індекс консумпційних цін в 1989 році збільшився на 4.6 відс. (м.р. — 4.4) вказує, що інфляція під котролею. Найбільше зросли ціни на харчі (5.6 відс.), оливу (3.8 відс.) у Ню Йорку (5.8), Тексас (2.8 відс.). Через вищі ціни на харчі і збільшений експорт збіжжя до СССР і Китаю та рекордовий на 9 біл. долярів експорт яєць фармерські доходи зросли до 55 біл. дол. (м.р. — 50 біл. долярів).

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про подружжя і гроші

Скажете, що має спільного любов з грішми, а однак в цьому випадку дуже багато, якщо взагалі можна думати, що подружжя є получене з любов'ю.

Розуміється, наші читачі в ЗСА, а особливо в Ню Йорку, відразу догадаються, що цим разом темою нашого фейлетону є подружжя Трампів та їхній розвід. Ні, власне кажучи, на цю тему вже стільки ми наслухалися в останніх днях у новинках радіових та телевізійних та стільки начиталися в пресі, що кожне додаткове слово зайве. Але ми хочемо заторкнути тут самий курйоз, що особиста справа одного подружжя стала власністю цілої американської спільноти і що можна було цю приватну історію так добре „продати" в усіх засобах масової інформації.

Цілий тиждень ім'я Івани та Доналда Трампів не сходило зі сторінок преси та уст коментаторів. І тут не лише у бруковій пресі, але й в телевізійних програмах, де кипить від сенсації, і навіть у таких щоденниках, як ось наприклад, „Ню Йорк Таймс", чи в програмах політичних видатних коментаторів, як Тед Каппел.

Як пояснити цей феномен? Чи тим, що пересічна публіка вже втомлена кількома місяцями політичних подій на сході Европи, якими засоби інформації „годують" її день в день, — хоче почути щось звичайного, щоденного? Чи може тим, що тут ідеться про мільйонерів, які торгують подружжям та особистим щастям, немов би це був ще один концерн чи ще одне заробіткове підприємство?

Як би воно не було, ціла історія і розголос, що його вона набрала, викликає тільки несмак, а у нас передусім якийсь сором, що ми належимо до журналістичної професії, яка може в цей спосіб себе виявляти, як саме тепер із „аферою" Трампів. Бо незалежно, від цього яка тут причина, що американські журналісти так розголосили цю неповажну, передусім приватну й інтимну справу та поставили її на передовому місці — вона не принесла нікому чести і приємности. Але... з прикрістю треба ствердити, що причиною всього є гроші, як і вони були причиною розголосу звичайної родинної проблеми, сотні яких трапляються дослівно кожного дня.

Бо хто властиво може зворушуватися цим, що Івана мала вже одного мужа або цим скільки приятельок мав Доналд Трамп? Це стало публічною „таємницею" тільки тому, що Трамп належить до найбагатших тепер людей у ЗСА.

У випадку історії Трампів бачимо знову, що американська журналістика в погоні за сенсацією і „новинкою" не зупиниться, бо „all the News that's fit to print" *подається до загального відома, а кожна новина приносить відборців, а тим і гроші. Отже байдуже кого ця новина торкається і байдуже скільки осіб з її приводу потерпить морально, аби лише люди були зацікавлені і щоб можна їхню цікавість заповнити. Наше життя котиться в такому темпі і люди так до того темпу привикли, що не можуть прожити одного дня без якоїсь сенсації, без новини, яка б потрясла їхніми нервами. Чи повинні журналісти на цьому жирувати та цей голод за сенсацією виповняти такими історіями, як ось саме розвід подружжя Трампів? Чи треба з цього приводу подавати до загального відома найбільш інтимні подружні історії, або їх для більшого зацікавлення видумувати?*

Колись було загальновідоме твердження, що „мій дім — це моя святиня"; сьогодні на порозі кожного дому можуть станути репортери з нотатниками та фотоапаратами й описами, що там діється.

О-КА

Евген Крименко

Живий ланцюг

(написано під враженням подій в Україні, що відбулися 21-го січня 1990 року)

Живий ланцюг! Бажанням волі кутий;
Брязчить простір залізними піснями,
З блакитно-золотистими стягами
У перемозі йдуть Базар і Крути.

Живий ланцюг... Це не тягар, а сила!
Народ підніс знеможені коліна,
Дуднять шляхи далекі України,
В душі незримі виростають крила.

Живий ланцюг від Києва до Львова...
Крізь села й городи, поля і ріки
Сягнув за море, в гамір міст великих,
Звеном нас в'яже єдности й любови.

Живий ланцюг! Тремтять чужі тирани;
Кордонами, збручами нас ділили,
Насильно з ворогами нас лучили,
В новій добі вже місць для них не стане.

Живий ланцюг — це дух до діл охочий,
Не акт це дипломатів хитрословних,
І не папір лише угод безмовних,
Це чин народу історично-творчий.

Лютий 1990

Економіка...

(Закінчення зі стор. 2)

Інвентурні запаси зросли на 0.4 відс., головно в мануфактурі (автомобільний сектор) 0.3 відс., а вона становить 45 відс. запасів, що зменшить замовлення продукцію і збільшить безробіття. Консумпційні особисті видатки зросли на 0.9 відс. — 3.6 трил. дол., найбільше від сімох років, а доходи на 0.5 відс. — 4.6 трил. дол. 9 відс. річно громадяни видали на 8 відс. більше від попереднього року, позичили 9.5 біл. дол. і заощадили 45 біл. долярів. Ощадності в грудні зменшилися з 6.2 до 5.6 відсотка. Зменшилися доходи корпорацій від 15 до 57 відс. Мек-Донелд Даґлес, найбільший військовий контрактор на 57 відс. Найбільший дохід 2.7 біл. дол. мав Ей-Ті-Ті (м.р., через модернізацію втратив 1.8 біл. дол.).

У летунстві, через збільшені лети сильно зросли замовлення на літаки „Боінґ" (70 біл. дол.) і далі зростають. Під кінець року впали ціни на летунські квитки. Найбільша летунська лінія „Юнайтед" зменшила ціни до 40 міст, купила за 470 міл. дол. летунську лінію „Істерн", щоб обслуговувати Центральну і Південну Америку.

Захитався фінансовий стан банкових інституцій. Побіч ощадностево-позичкових інституцій, також менших банків і великих комерційних. Ощадностево-позичкові втрати 2.4 біл. дол. капіталу через залеглі несплачувані позички і злу господарку. Санаційний фонд 157 біл. дол. для 350 фінансово захитаних замалий, бо для дальших 500 фінансово захитаних потрібно дальших 100 біл. дол. 12.800 менших банків втратили 17 біл. дол. через нерозважні особисті без ручителів позички. П'ять комерційних банків виказали недобори через збільшення резерви на покриття несплачених позичок країнам Третього світу, найбільше 2 біл. дол. втратив Морґан. В грудні комерційні банки відписали 20 відс. позичок 39 державам Центральної і Південної Америки, які винні 2.3 з 1.3 біл. дол. заборгував та 735 міл. дол. залеглих позичок економічної допомоги 12 країнам Африки, особисті доходи яких дуже низькі, від 150 дол. місячно у Заїрі до 300 дол. в Гані. 28 з 44-ох держав чорного населення Африки сильно заборговані в М.Мфонді і Світовому банку, деякі від 25 років.

Дефіцит федерального бюджету в грудні зріс на 14.65 біл. дол., на кінець року 122 біл. дол., а торговельний на 6 біл. дол. (у листопаді на 10.2, 4-ий місяць зростає), на кінець року 102 біл. дол., імпорт збільшився на 600 міл. дол. до 41 біл. дол. (головно оливи на 4.4 біл. дол.), експорт зманшився на один біл. дол. до 30.2 біл. дол. через 45-денний страйк робітників „Боінґ" літаків. Зменшений експорт збільшив запаси, що збільшить безробіття і зменшить продукцію. Зменшився на 18 відс. — 4 біл. дол. торговельний дефіцит з Японією і з країнами Далекого Сходу: Тайвану (зменшив імпортову тарифу на 145 американських продуктів), Південної Кореї і Гонк Конгу на 25 відс. — 2.2 біл. дол., збільшився на 100 міл. дол. з Німеччиною, Францією і Великобританією, а 400 міл., дол. з Канадою.

Велике пожвавлення у 1989 році було в телефонічних компаніях через модернізацію і удосконалення, продано 520 міл. апаратів, набільше Ей-Ті-Ті 38 відс., „Панасонік", 19 відс., сім інших від 5-ох до 12-ох відс. Конкуренція Ей-Ті-Ті з „Панасонік" відносно удосконалень бездротяних апаратів зростає відносно техніки, малого формату, чистого відбору голосу і дальшого засягу. Вже випущено 395 міл. нових, модерних апаратів з автоматичним накрученням числа телефону, Ей-Ті-Ті — 29 відс. „Панасонік" — 16 відсотків. Ей-Ті-Ті з 1-им січня зменшив на 300 міл. дол. розмови далекої віддалі: закордонні розмови протягом 3 хвилин 2.25 доляра, вечором після 11-ої години 1.32 доляра; в країні далекої віддалі протягом дня 1.3 відс., дешевші вечерові від 5-ої до 11-години 2 відс., це вже десята знижка цін розмов від 1984 року на 40 відсотків.

Доляр втратив 18 відс., на вартості, найбільше в четвертому кварталі в порінянні через марку, яка має великий попит на світовому ринку, через економічне пожвавлення і торгівлю з Східньою Німеччиною та іншими країнами Східньої Европи. Зросли ціни на шляхетні металі включно до біжутерії, головно за золото і плятину, через збільшений попит в Японії, Европі, а останньо в країнах Східньої Европи, через економічні і політичні зміни. Совєтський Союз через зменшений запас золота обмежив продаж в крамницях і підніс ціни на 50 відс. на біжутерії, яку громадяни через інфляцію і великий запас карбованців викупили.

Випуск нових патентів в 1989 році збільшився на 2 відс., ЗСА випустили 24, Японія 23, яка впродовж 25 років перебувала на першому місці, останніх два роки ЗСА.

Через економічне сповільнення і скомпліковане економічне положення Дирекція федеральних резерв від кількох місяців не міняє дискантової стопи, хоча деякі банки зменшили відсоткову стопу з 11.5 до 10 від. Німеччина і Японія через економічний „бум" у останній декаді в боротьбі з інфляцією останнього року збільшили відсоткову стопу: Німеччина чотирьома наворотами до 3 відс. Японія вдвоє до 4.25 відс., у той час, як ЗСА інфляція протягом року зменшилася з 5.5 до 4.6 відс. (м.р. 4.4), тому тиснуть на Америку піднести також дискантову стопу. Економічне сповільнення Америки спричинили в останній декаді не лише техологічна, але й інвестиційна конкуренція, бо інвестиції ЗСА за кордоном зросли з 295 міл. дол. до 1.25 трильйона долярів, той час як — закордонні (Великобританії, Японії, Німеччини) у ЗСА з 220 міл. дол. до 1.9 трил. долярів. Закордонні інвестиції в ЗСА в 1989 році зменшилися через зменшені дивіденди на бондах і зростаючий державний і торговельний дефіцити.

Яким буде 1990 рік покажуть найближчі місяці. Як сьогодні бачимо, то сповільнення не поправляється, не зважаючи на це, що деякі підприємства вклали капітал, щоб його зрушити, інвестиції спадають, біржа коливається, інвестори тримають готівку і вичікують.

Похоронні відправи св. п. Архиєпископа Володимира в Мюнхені

В суботу, 27-го січня 1990 року, в погідний морозний день, відбулися похоронні відправи св. п. Архиєпископа Володимира (Діловича) — правлячого Владики Австралійською і Новозеляндською епархією УАПЦ в просторій каплиці на Південному цвинтарі (Зюдфрідгоф) в Мюнхені. Будучи хворим, Владика Володимир жив останній рік в Мюнхені у свому давньому помешканні, і помер 20-січня вранці в лічниці Гарляхінг на 68 році життя.

Архиєпископ Володимир походив з Кремянеччини, народився в селі Матвіївцях, 16-го вересня 1922 року. Середню освіту осягнув ще в краю, а вищі студії закінчив магістром на факультеті права і суспільно-економічних наук УВУ в 1962 р. В Українському Вільному Університеті залишився докторантом і працював довголітнім головним секретарем до відходу у вищий духовний сан.

Як член Вищого Церковного Управління УАПЦ, розуміючи потребу, вирішив присвятити свої знання Церкві і був висвячений Владикою Мстиславом на диякона в Женеві 1981 р., а в травні 1982 р. — на священика з призначенням на керівника Европейської митрополичої канцелярії в Мюнхені. В 1983 році прийняв чернецтво і був возведений в сан ігумена, а перед висвячення, — в сан архимадрита.

Хіротонія Владики Володимира на єпископа відбулася в Лондоні 29-го травня, в часі Шостого собору УАПЦ. Він був тоді іменований єпископом Лондонським і вікарієм митрополита до спеціяльних доручень, а собор поручив йому ще тимчасову опіку над Австралійською і Новозеляндською епархією. Він відбув візитацію поручених йому епархій та відвідав Південну Америку. В 1986 році був іменований правлячим Архиєпископом Австралійським і Новозеляндським з осідком в Камберрі, де також успішно підготивив і провів величаві святкування Тисячоліття Хрищення Руси-України з візитаціями віддлеглих парафій.

Порохонні екуменічні відправи о 10:30 ранку очолив Владика Анатолій (Дублянський). Сослужили з Владикою о. Архипресвітер Палладій Дубицький, о. Іван Плева і нововисвячений о. Валентин Смоктунович. Екуменічно сослужили від УКЦ о. прелат ЙокимДжуджар і о. рад. Євген Пікульський. Співав Свято-Покровський збірний хор під управою м-ра Юрія Дубицького.

Модерну цвинтарну каплицю, віддаючи останню шану Владиці Володимирові, виповнила мюнхенська наша жалібна громада — представники установ і організацій, до яких належав покійний Владика, а також чисельно приїжджі з дальших міст Німеччини і з-закордону (понад 180 осіб).

По закінченні похоронних відправ з прощальним словом виступив Архиєпископ Анатолій, який розповів про заслуги і попрощав його від Блаженнішого Митрополита Мстислава і від себе. Владика зокрема згадав заслуги покійного для Української Автокефальної Православної Церкви в ювілейному році Хрищення Руси-України в Европі і в своїй епархії в Австралії, яку він об'їхав своєю візитацією, хоч був уже тоді хворий. Владика Анатолій прочитав також прощального листа від Владики Михайла Гринчишина (УКЦ в Парижі), який зокрема згадав про екуменічні святкування в Швайцарії та взагалі про екуменічну діяльність в підготові і проведенні ювілейних святкувань в 1988 році.

Від єпископа д-ра П. Корниляка прощав, читаючи листа, о. прелат Йоаким Джуджар, в якому також наголошено екуменічну співпрацю покійного Владики, який навіть в грудні, будучи тяжко хворий, прийшов на святкування 30-ліття Екзархії в Мюнхені.

Від Українського Університету прощав Покійного Владику Володимира проф. Володимир Янів, колишній довголітній ректор.

Як довголітнього співпрацівника в суспільно-громадських установах прощав покійного Владику, як приятеля родини, мґр Антін Мельник від центральних установ ЦПУЕН, КоОҐЦУ, ЗУАДК і Европейського Комітету Тисячоліття.

Мґр Мирослав Антохій прощав Владику від ПУН, від членства ОУН та споріднених організацій, а також як друга зі студій і праці в УВУ.

Мґр Володимир Леник як секретар ЦПУЕН прощав Владику від ЦПУЕН і від Т-ва „Рідна Школа", яке також Владиці багато завдячує.

На кінець о. Архипресвітер Палладій Дубицький попрощав покійного від колишніх Волинських партизан, від присутніх і неприсутніх отців Европейської епархії, від своєї родини і від родини покійного Владики, яка, на жаль, не змогла своєчасно прибути з України та від Бриґіти і Олександра Панчуків, виконавців тестаменту покійного Владики, що запросили на похоронну трапезу.

З благословення Блаженнішого Митрополита Мстислава тіло покійного було перевезене в понеділок, 29-го січня, до ЗСА до Бавнд Бруку, де похоронене в українському Пантеоні і де відбулося закінчення похоронних відправ.

Б.К.

83-ій Відділ Союзу Українок Америки в Ню Йорку

ЗАПРОШУЄ

Українське Громадянство Ню Йорку й околиці

на

ЗУСТРІЧ з ГАННОЮ МИХАЙЛЕНКО

з Одеси — бібліотекарка, учителька, захисниця української мови й культури, в'язень совєтських психіятричних інституцій, член Української Гельсінкської Спілки.

Наша Гостя поділиться своїми поглядами на теперішні події в Україні й особистими переживаннями як в'язень совєтських психіятричних інституцій.

Зустріч відбудеться

в неділю, 11-го березня 1990 р. о год. 2:30 по пол. у великій залі Українського Народного Дому

140 Друга Авеню, Ню Йорк, Н. Й.

Наукове Товариство ім. Шевченка
Українська Вільна Академія Наук
Український Науковий Інститут Гарвардського Університету (УНІГУ)

запрошують Членів й Українське Громадянство на

ДЕСЯТУ РІЧНУ НАУКОВУ ШЕВЧЕНКОЗНАВЧУ КОНФЕРЕНЦІЮ

У ЯКІЙ БЕРУТЬ УЧАСТЬ

Привітання .... **Ярослав Білінський**, президент УВАН

Відкриття і керування конференцією .... **Юрій Шевельов**, Колюмбійський Університет

Шевченко і сьогоднішня ситуація на Україні .... **Роман Федорів**, письменник, Львів

Шевченко у Києві .... **Борис Рогоза**, редактор „Літературної України" — Київ

Вічні мотиви у творчості Шевченка .... **Іван М. Дзюба**, літературний критик, публіцист — Київ

Шевченко у Києво-Могилянська Академія .... **Сергій Білокінь**, Академія Наук УРСР — КИЇВ

Чи вичерпано Шевченкову Москалеву криницю? .... **Ярослав Розумний**, Манітобський Університет — Канада

Тарас Шевченко і розвиток української національної культури .... **Ярослав Ісаєвич**, НТШ — Львів

Закриття .... **Леонід Рудницький**, Ля-Саль Університет

Кожна доповідь триватиме 20 хвилин

Конференція відбудеться

у неділю, 18-го березня 1990 року о годині 2-ій по полудні у приміщенні Нюйоркського Університету, в будинку Школи Права

на розі вулиць Мек Дуґал і Четвертої Вест

School of Law, Tishman Auditorium
40 Washington Square South (Mac Dougal and Fourth West Sts.)

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.

ІВАНА БОХНА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Хреста в Асторії, Н. Й.
в понеділок, 26-го лютого 1990 р. о год. 7-ій ранку
Про молитви за спокій Душі Покійного просить

дружина ВЕРОНІКА І ДІТИ

Управа Українського Спортового Клюбу в Ню Йорку

ділиться зі своїм Членством сумною вісткою, що дня 12-го лютого 1990 року упокоївся в Бозі довголітній член Клюбу та Управи

бл. п.

Осип Карпінський

ПАНАХИДА за упокій душі Покійного була відправлена в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку в п'ятницю, 16-го лютого, год. 7:30 вечора.

ПОХОРОН із церкви св. Юра відбувся в суботу 17-го лютого 1990 р., год. 9-та ранку на український православний цвинтар св. Андрія первозванного в С. Бавнд Бруку Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА УСК-у

Пластова Станиця у Філядельфії

ділиться сумною вісткою, що 15-го лютого 1990 року, передчасно відійшов на Вічну Ватру

св. п. пл. сен. довір'я

БОГДАН МИСЬКО

заступник голови ОП УПС, колишній виховник, кошовий і станичний у Філядельфії, член пластового куреня „Лісові Чорти".

Народжений 9-го березня 1933 року у Львові.

ПОХОРОН відбувся 21-го лютого 1990 р. з української католицької церкви Христа Царя на цвинтар у Факс Чейсі.

Горем прибитій дружині Зореславі, пасербові Ерастові, батькові Володимирові, сестрі Наталці Попель, тещі Оксані Колінко та всій численній Родині складаємо наші щирі співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою з Ріднею та Приятелями, що дня 8-го листопада 1989 р. упокоївся в Бозі у Львові наш Найдорожчий БАТЬКО, БРАТ І ВУЙКО

бл. п.

ЗАХАРІЙ ПЕТРІВ

нар. в Слободі Золотій Бережанщина, Україна.

Залишив у глибокому смутку:
сина — МИХАЙЛИКА
сестри —
МАРІЮ з родиною
АННУ з родиною
КАТЕРИНУ з родиною
СОФІЮ з родиною
та ближчу і дальшу Родину в Америці й Україні

Управа Станиці Братства к. Вояків 1-ої Української Дивізії УНА у Дітройті, Миш.

повідомляє усіх Побратимів і Українську Громаду, що дня 9-го лютого 1990 р. після важкої недуги відійшов у Вічність на 83-му році життя

сл. п. інж.

Роман Крохмалюк

колишній член Військової Управи, довголітній і взірцевий член Управи Станиці Братства, член багатьох організацій, щирий український патріот.

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 12-го лютого 1990 р. з церкви Непорочного Зачаття ПДМ.

Дітям, Внукам, Братові й Родині Покійного члени Станиці висловлюють щирі співчуття.

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Повідомляємо, що **РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЧЛЕНІВ** Кредитової Кооперативи св. **АНДРІЯ** в **САВТ БАВНД БРУКУ** відбудуться **в неділю, 4-го березня ц. р. о годині 1-ій по полудні в залі при Церкві-Пам'ятника св. Андрія.**

Дирекція Кредитівки

„Хочемо..."

(Закінчення зі стор. 1)

Шніттке, присвячені О. Крисі.

Бачимо отже, що програма дуже різна та цікава. „Це лише початок", — каже нам О. Криса, — „який, надіємося, викличе зацікавлення музичного світу Нью Йорку цією серією, а тим самим і українським оточенням, в якому ця серія буде проходити. А камерна музика дає найбільше широкі можливості вияву і найбільше варіянтів".

Наш гість говорить про це із власного досвіду, бо він 10 років грав постійно у квартеті Бетговена — отже тепер особливо радий, що може плекати цю ділянку музики та ще із такими добрими музиками і в Українському Інституті Америки. Він так захоплений своїм новим завданням музичного директора цієї нової серії, що лише нашими настирливими питаннями здобуваємо від нього інформації про його музичні пляни персональних виступів на найближче майбутнє.

Отже довідуємося, що вже 1-го березня він виступає із своїм речиталем у Вашінгтоні у славному Кенеді Центрі, а 23-го бере участь у Фестивалі української сучасної музики в Еліс Таллі Голл разом із квартетом ім. Лисенка з України, челісткою Марією Чайковською і піяністами Олександром Слободяником, Юліяною Осінчук та Татіяною Чекіною. Цей концерт із виконанням творів Станковича, Губи, Лятошинського і прем'єрою „Драми" Сильвестрова є кульмінаційною точкою цьогорічної серії „Музики в Інституті". В березні та квітні О. Криса переведе відкриті для публіки концертові кляси навчання в залі УІА, а в липні буде брати участь у літніх курсах, що їх матиме Московська музична консерваторія в Ратґерському університеті в Нью Бранзвику Н.Дж.

У суботу, 5-го травня, наш скрипаль виступає з оркестрою Нью Йорк Сіті в Еліс Таллі Голл (до речі це його дебют в Нью Йорку з оркестрою), де буде грати скрипковий концерт Глазунова.

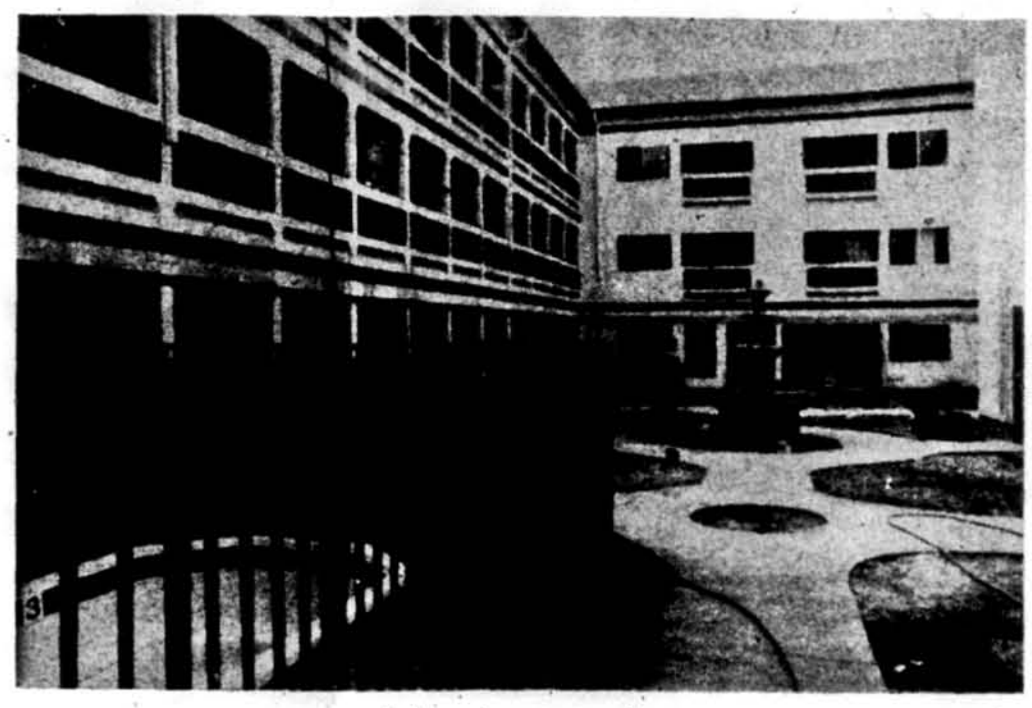
В серпні він візьме участь у музичному фестивалі в Західній Німеччині у Шлєзвіг-Гольштайн, де з нагоди 150-річчя народження Чайковського буде вимімковий концерт лавреатів конкурсів Чайковського, які вже від довгих років відбуваються у Москві. Розуміється не може в тому концерті бракувати нашого українського скрипаля. А зразу після того повертається О. Криса до ЗСА, щоб взяти участь у музичному фестивалі у Висконсин, де виступатиме двічі, раз сольо, а вдруге у камерному вечорі.

„А літні фестивалі закінчу, як минулого року, виступом перед українською публікою в Гантері", — розповідає з усміхом О. Криса. „Саме недавно я мав нагоду грати перед українською публікою в Торонто, де брав участь у святочному концерті свята державности і соборности України".

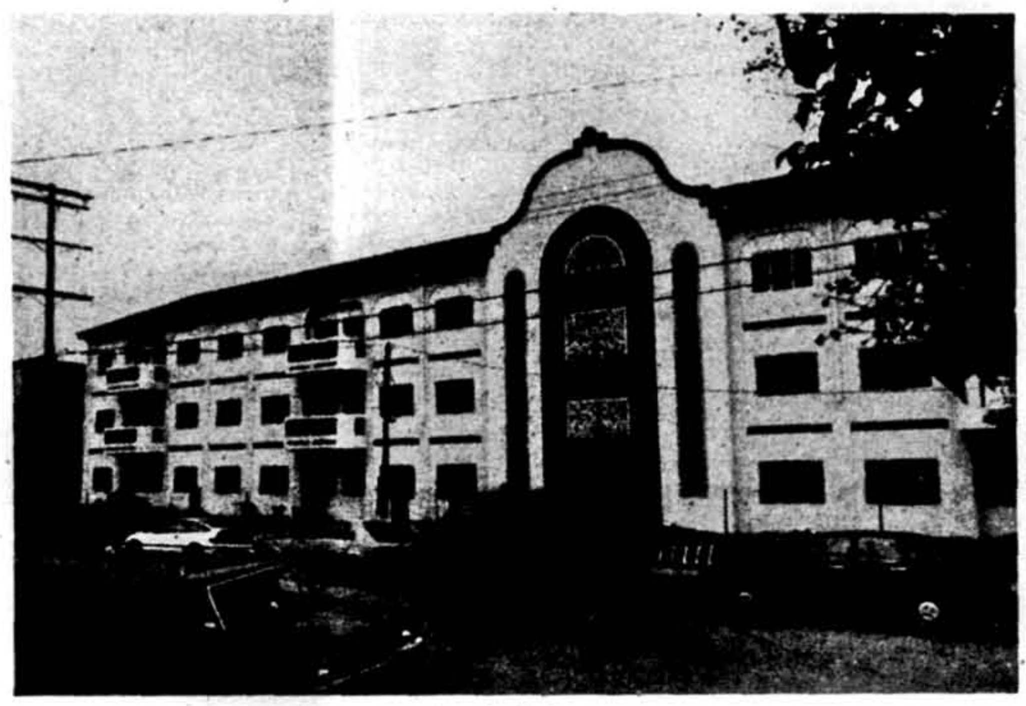
Ми не питаємося, але здається нам, що з українською публікою в'яже його особливий духовий контакт і сантимент.

Тому не дивуємося коли наш скрипаль при кінці своєї гостини підкреслює, що він дуже вдячний українській громаді за теплоту, а вже зокрема українським організаторам його виступів в Нью Йорку, які допомогли йому промостити дальший шлях музичної кар'єри в чужому, не завжди приязному, середовищі.

Поступ будови українського дому для старших громадян в Каліфорнії



Вид середущого городу.



Фасада будинку.

Будова цього Українського Осередку при православній церкві св. Володимира в Лос Анджелесі вже доходить кінця; сам будинок вже майже готовий. Відкриття і посвячення дому відбудеться в неділю, 25-го лютого.

Викінчуються деталі паркової площі і огорожі, і тепер будуть засаджувати рослини городу і фронту коло вулиці. Будинок є прикрашений двокольоровим оформленим тинком, з пасами тонкої зеленої цегли. Балькони і корніси даху є з витиманого дерева. Вхід є прикрашений орнаментами з тинку з рослинними українськими мотивами.

Дім є запланований з думкою дати нашим старшим людям приємне оточення: мешкання, положені навколо гарного середущого городу, де є горяча купіль, висока фонтанна, рослини і квіти. Крім того буде ще овочевий город, сягаючий до другої вулиці.

В осередку буде 50 мешкань, переважно з одною спальнею, а десять з них буде мати по дві спальні з двома лазничками. Крім мешкань будуть там більші кімнати для зібрань, читання книжок і розвагових програм. Будинок положений біля Українського Культурного Осередку, а віддаль до інших українських церков не є далека.

Зарядом займається Іван Паркер, теперішній голова церковного комітету і довголітній, невтомний працівник над справою придбання цього громадського осередку. Щоби заощадити кошти цієї великої будови, самі парафіяни викінчують внутрішню роботу в будинку.

І так, при Божій помочі, скоро сповниться мрія покійного основника церкви св. Володимира, отця Петра Маєвського, і інших старших працівників української громади в Лос Анджелесі.

Зацікавлені особи (віком понад 62 роки) зможуть отримати більше інформацій від церковної управи: Ukrainian Orthodox Church of St. Vladimir, 4025 Melrose Ave., Los Angeles, CA. 90029

Юрко Куриленко,
архітект

ДЕПАРТАМЕНТ ПРАЦІ повідомив у середу, 21-го лютого, що роздрібні ціни за січень зросли на 1.1 відсотка. Цей найбільший зріст цін за останні сім років викликаний гострою цьогорічною зимою. Аналітики стверджують, що неочікуваний зріст індексу роздрібних цін примусить Федеральну раду валютних резерв в найближчому часі вимагати зменшення відсоткових ставок. Але вони одночасно побоюються, що зменшення відсоткових ставок спричинить спад вартості доляра тому, що Японія та Західня Німеччина підносять свої відсоткові ставки. Таким чином інвестори не будуть зацікавлені в американських відсоткових ставках.

У МАНАГУА, СТОЛИЦІ НІКАРАГУА, сотні тисяч прибічників і прихильників президента Данієля Ортеги Сааведри зібралися в середу, 21-го лютого, на останнє віче його передвиборчої кампанії, метою якого було закінчити цю кампанію великою показухою. На цьому вічі президент Д. Ортега закликав нікарагуанців підтримати сандіністську революцію своїми голосами у виборах і включитися в ряди тих, які будуть відбудовувати країну, при чому не забув скритикувати своїх противників зі Спілки крайової опозиції, заявляючи, що їхні пропозиції не надаються для Нікарагуа. Одначе знавці політичних справ у Нікарагуа та закордонні кореспонденти стверджують, що масова присутність населення на таких вічах не означає, що всі присутні голосуватимуть за Ортегою. Все таки Д. Ортега не дрімає, тільки дуже наполегливо працює разом зі своїми прибічниками над тим, щоби якнайбільше людей за ним голосувало, включно з тим, що вдаються до застрашуючих методів і тактик.

ПЕРЕДОВА ПІВДЕННОАФРИКАНСЬКА газета подала до відома, що міністер оборони Магнус А. Малан від 1987 року знав про таємні „ударні команди", які були зформовані з поліційних старшин для вбивств противників апартеїду. Ця вістка в „Стар оф Джоганнесбург", найбільш поширеного щоденника в країні пішла дальше, як будь-коли, бо пов'язала уряд з теперішніми та колишніми поліційними чиновниками обидвох рас у політичних вбивствах. Спостерігачі порушення людських прав підозрівають, що ці „ударні команди" є відповідальними за понад 75 політичних вбивств і зникнень від 1977 року. Генерал М. Малан не мав жодних коментарів особисто на цю вістку, одначе в офіційній заяві сказано, що він ніколи не давав наказів „на вбивства". Критики такою заявою дуже незадоволені, бо там не говориться про те, чи він знав про ці дії та чи зробив шонебудь, щоби покарати тих, які були відповідальні за ці злочини.

ПОНАД 2,600 ВЧИТЕЛІВ У Нью Йорку не мають відповідної кваліфікації та не отримали спеціяльного вишколу, яке їм обіцяли, коли Шкільна рада приймала їх на роботу. Переважна більшість випускників коледжів отримали посади вчителів в часі великої нестачі кваліфікованих кадрів в шкільній системі Нью Йорку. Вчительський сертифікат вимагає 12 кредитів з теорії та методів педагогіки. На початку 1980-их років, коли початкова платня вчителів була 14,527 дол. місто почало відчувати велику нестачу кваліфікованих вчителів і тому в 1984 році Шкільна рада вирішила приймати випускників коледжів без педагогічної освіти. Деякі з них виявили природне педагогічне обдарування, але переважна більшість залишає вчительську кар'єру. Некваліфіковані вчителі не можуть дати дітям відповідної освіти, що потім відображається на вислідах навчання.

ПОНАД 10,000 ЧОЛОВІКІВ ТА жінок в 40-ка стейтах країни засуджених умовно, знаходяться під постійною електронічного контрольного монітора. Ще п'ять років тому вживання такого апарату не було так поширене, як в останні роки. Засуджені з прикріпленим монітором до зап'ястя або щиколотки знаходяться під постійною контролею на протязі 24 годин. Майже одна третя злочинців, які є під контролею монітора, засуджені умовно в зв'язку з наркотиками. Цей спосіб контролі злочинців вживається при домашньому арешті, а статистика підтверджує, що 60 відсотків засуджених, які були контрольовані, успішно завершили свій термін. Побудова однієї в'язничної камери коштує 40,000 дол., одноденне перебування в'язня — 38.14 дол., а електронічне моніторування коштує набагато менше — 6.41 дол. на день. Переповнення американських в'язниць та зростання злочинности викликає велику потребу електронічного моніторування умовно засуджених злочинців, але не гарантує 100-відсоткового успіху.

Студенти...

(Закінчення зі стор. 1)

У Києві 20-го лютого з 8-ої години ранку пікети стояли біля половини корпусів Київського Державного Університету, біля педагогічного та художнього інститутів. Мітинги відбулися біля політехнічного, педагогічного інститутів, Інституту Народного Господарства та Київського Інженерно-Будівельного Інституту. Акцію підтримали також студенти інституту чужих мов.

Також, 21-го лютого у Києві студентська делегація зустрілася з керівництвом університету (проректори по навчальній роботі Марцинюк і Губерський). Представники університету запропонували зустрітися на окремому засіданні з представниками студентів з огляду на те, що керівництво університету незгідне з деякими, особливо політичного характеру, вимогами студентів. Запропоновано скласти новий спільний пакет для міністерства освіти.

Перша...

(Закінчення зі стор. 2)

виступити — не лише чорні... але теж і, власне білі слабосили...

Наразі де Клерк проголосив АНК, звільнив Манделю, зняв заборону обмежень прав біля 1,000 осіб, припинив виконання екзикуцій 238 на смерть засуджених, а всіх політичних в'язнів, за декілька вийнятками — теж буде звільнено. Президент де Клерк застеріг собі тримати під контролею вийнятковий стан у ПАР, як і теж покищо, не збирається передати приспішено право „кожному мешканцеві ПАР — „одного голосу на особу"...

Як пишуть і переповідають коментатори і кореспонденти, які перебувають вже довгі роки в ПАР, що на будь-які, дійсно основні та радикальні зміни доведеться ще довший час терпеливо, почекати...

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЙОСИФ ЮРКО СЕНІВ, член УНС Відд. 163-го Т-ва „Єдність" у Філядельфії, Па., помер 29-го жовтня 1989 року на 63-му році життя. Нар. 1925 року у Філядельфії, Па. Членом УНС став 1944 року. Залишив у смутку близьку родину і вірних друзів в Америці. Похорон відбувся 1-го листопада 1989 року на Горн Семетері, Рарк Каунті, Колорадо.

Вічна Йому Пам'ять!

Теодор Дуда, секр.

РОСТИСЛАВ СЕНЕНКО, член УНС Відд. 170-го Т-ва „Українська Січ" в Джерзі Сіті, Н. Дж., помер 12-го грудня 1989 року на 38-му році життя. Нар. 1951 року в Україні. Членом УНС став 1980 року. Залишив у смутку маму Катерину Коць, сестру Александру Сененко і дружину Лілю, та ближчу і дальшу родину в Америці і в Україні. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрея в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Володимир Білик, секр.

МАРІЯ РОБКАЛЮК, член УНС Відд. 456-го ім. Б. Хмельницького в Тіммінс, Онт., померла 2-го жовтня 1989 року на 63-му році життя. Нар. 25-го березня 1926 року в Копичинцях, Зах. Україна. Членом УНС стала 1967 року. Залишила у смутку мужа Павла, дві дочки: Дарку і Галину і троє внуків. Похорон відбувся 4-го жовтня 1989 року на В. Кіркен Лейк.

Вічна Їй Пам'ять!

Б. Лавринів, секр.

ВАДИМ АНДРЕВСЬКИЙ, член УНС Відд. 194-го Т-ва „Свобода" в Нью Йорку, помер 7-го листопада 1989 року на 73-му році життя. Нар. 1917 року в Києві, Україна. Членом УНС став 1966 року. Залишив у смутку дружину Лідію і сина Олега. Похорон відбувся 10-го листопада 1989 року на цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Олександра Юзенів, секр.

НІНА АМБРОЗІ, член УНС Відд. 336-го в Клівленді, Огайо, померла 13-го грудня 1989 року на 80-му році життя. Нар. 1909 року в Росії. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку Анастазію Погорілий та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся на цвинтарі св. Ярослава в Бруклин, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Василь Шмагала, секр.

МАРТИН НОВАКІВСЬКИЙ, член УНС Відд. 94-го ім. М. Шашкевича в Гемтремку, Миш. помер 1-го жовтня 1989 року на 75-му році життя. Нар. 14-го січня 1914 року в Україні. Членом УНС став 1973 року. Залишив у смутку дружину Ірену, шваґерку Т. Богонович і синами Адріяном і Іреною і д-р Роман з родиною. Похорон відбувся 4-го жовтня 1989 року на цвинтарі св. Гробу в Дітройті, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

Галина Татарська, секр.

ІВАН КАРОЛЬ, член УНС Відд. 151-го ім. св. Марії в Аллентавн, Па., помер 26-го листопада 1989 року на 66-му році життя. Нар. 3-го травня 1923 року в Аллентавні, Па. Членом УНС став 1939 року. Залишив у смутку дружину; синів Джіма і Джана; дочок Міллі Міллер і Моніку; сестер: Мері Козин, Роз Трухан і Стефанію Гуцайлюк та 8 внуків. Похорон відбувся 29-го листопада 1989 року на укр. кат. прав. цвинтарі у Вайтголл, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Анна Строт, секр.

ПЕТРО ЛІЩАК, член і секретар 230-го Відділу УНС ім. св. Івана Хрестителя в Янгставні, Огайо, помер 26-го листопада 1989 року на 80-му році життя. Нар. 12-го липня 1909 року в Чігольм, Мінн. Членом УНС став 1947 року. Залишив у смутку дружину Енні, дочку Кляру Донеган, сина Павла, сестру Параску в Україні і брата Івана в Огайо та 5 внуків. Похорон відбувся 29-го листопада 1929 року на цвинтарі Кальварія в Янгставні, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Аннабеля Боровицька, секр.

ВАСИЛЬ ПАПІЖ, член УНС Відділу 175го ім. св. Миколая в Дітройті, Миш., помер 17-го січня 1990 року на 71-му році життя. Нар. 1919 року в Старім Місті, Підгайці, Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Олену і брата Іллю з родиною на Україні, племінниці Марію Бецу і Марію Романович з родинами та племінників Мирона, Андрія і Михайла з родинами. Ближчу та дальшу родину в Америці, Канаді і на Україні. Похорон відбувся 20-го січня 1990 року на цвинтарі св. Ядвиги в Дітройті, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

Ярослав Базюк, секр.

НЕ ТЕ СЛОВО

У статті Ірени Лаврівської п.з. „Гості з України в Баффало" („Свобода", ч. 33 з середи, 21-го лютого) треба читати: „Оркестра складена з різного роду інструментів, як п'ять різних строїв і форм кобз..." — Ред.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 2-го БЕРЕЗНЯ 1990 р.

Гемтремк, Миш. Загальні збори 94-го Відд. ім. М. Шашкевича о год. 7-ій веч. в домівці Союзу Українок при 27040 Раен Рд. Звіти за минулий рік та вибір нової Управи на 1990 р. Після річних зборів відбудуться місячні, на яких буде вибір делегатів і заступників на 32-гу Конвенцію УНС. Проситься членів взяти участь в зборах. — В. Гнатчук, гол., Г. Татарська, секр.